

КРАТКО ОПИСАНИЕ (СПРАВКА) ЗА НАЙ-ВАЖНИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ (НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ)

на проф. дн. Николай Щерев

I. НАУЧНИ ПРИНОСИ

1. Систематизирани, проучени и критично са анализирани основни теоретични постановки относно:

- Маркетингов (пазарен) подход на стратегическо и оперативно управление на бизнес организациите
- Организация на маркетинга в бизнес организацията
- Лидерство на маркетинга в бизнес организациите
- Пазарно поведение и пазарна ориентация на индустриалните фирми
- Управление на продукта, вкл. иновационен, и продуктова конкурентоспособност на индустриалните фирми

При систематизацията и анализа на теоретичните постановки е водеща тезата за маркетинговото управление и необходимост от неговото интегриране в оперативното и стратегическото управление, вкл. в основните процеси и в управленските процеси на бизнес организациите.

2. Обобщени са теоретични модели на основни икономически процеси в индустриалните фирми и бизнес организациите, като са преразгледани, осмислени и модифицирани от гледна точка на използване на пазарния подход. По-конкретно става дума за процесите на:

- Устойчивост и устойчиво развитие на бизнес организациите
- Конкурентоспособност, респ. национална, секторна, фирмена и продуктова
- Индустриална динамика и индустриален растеж
- Национални политики, стратегии и мерки, насочени към бизнеса, вкл. реиндустриализация на националната икономика, вкл. Индустрия 4.0
- Антикризисно управление на бизнес организациите

Този подход е позволил да се допълнят дефинициите на посочените понятия с оглед на разширяването и обогатяването им с оглед по-широкото навлизане на

маркетинговото управление в практиката на бизнес организациите, т.е. постигане на практически измерения на лидерството на маркетинга.

3. Възприет е институционалният подход към предприятието е основан на анализ на теоретико-методически постановки и обобщение на практико-приложните му аспекти. На тази основа е извършен исторически анализ и са идентифицирани същностните страни и особености на еволюционните етапи от развитието на отделните предприятия, вкл. е проучено и е систематизирано научното познание и еволюционните методи за оценка на растежа на отделното предприятие, вкл:

- Място и роля на съвременното „социално предприятие“;
- Ролята на академичното предприемачество за развитие на сътрудничеството „бизнес – университет / изследователски институт“;
- Използването на социални методи за съвместна работа и съвместни иновации като част и от Националната политика за насърчаване на иновациите и растежа.

Този подход е позволил да се осъвременят основни дефинициите на посочените понятия с оглед на използването на социални методи в икономиката и управлението, в т.число и широкото навлизане на дигиталните споделени инструменти и методи за комуникация и управление на икономическите системи.

II. НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

4. Предложени са, аргументирани са с подходящи научни доказателства и е апробирана приложимостта чрез статистическа и иконометрична проверка на редица методически схеми, полезни за практиката на мениджмънта на българските предприятия. Към основните методически схеми са включени:

- Разработена е методическа схема за провеждане на анализ и оценка на приложението на основни теоретични постановки на **лидерство на маркетинга в бизнес организациите**, вкл. пазарна ориентация на фирмата; организация на маркетинга и разпределение на маркетинговите компетенции по структурни звена; обучение на мениджърите за използване на технически експертизи за маркетингово лидерство в бизнес организациите;
- Разработен е приложен модел за анализ и оценка на **продуктовата конкурентоспособност на бизнес организациите**, вкл. адаптиран и доразвит вертикален модел на взаимовръзката: национална конкурентоспособност – секторна конкурентоспособност – фирмена конкурентоспособност – продуктова конкурентоспособност.

- На база на систематизация на съществуващи модели за оценка на **индустриалната динамика** и създаване на предпоставки за **индустриален растеж** е предложен адаптиран иконометричен модел за индустриална динамика и индустриален растеж.
- На базата на обективно съществуващи нормативни документи на европейско и национално равнище е предложена подходяща методическа схема за оценка и техническа експертиза на сектори, подходящи за насърчаване чрез механизмите на стратегията за **ренесанс на българската индустрия**.
- Разработен е модел и механизъм за създаване и развитие на **високо-технологични (СТАРТ-ЪП) фирми** като изразна практическата промяна на индустриалния модел към Индустрия 4.0

5. Чрез подходящи примери и казуси от практиката е доказана значимостта, логиката и функционалността на основни методически разработки, вкл.:

- за организация на маркетинга и лидерство на маркетинга;
- за продуктова и маркетингова конкурентоспособност;
- за организационно поведение, осигуряващо бизнес растеж и водещо до ускорен индустриален растеж.

Публикациите, третиращи продуктовата конкурентоспособност, пазарното и организационното поведение, организацията на маркетинга и лидерството на маркетинга в бизнес организациите, в т.ч. число студии, статии и доклади, обслужват учебния процес по редица учебни дисциплини. Разработените практически материали (казуси, задачи и пр.) се използват по преподаваните дисциплини в ОКС Бакалавър и ОКС Магистър като: Антикризисно управление; Лидерство и растеж; Маркетингови практики; Организация на маркетинга; Управление на маркетинга и др. Тяхното използване води до придобиване на разширени знания и създаване на добри практически умения за използване на подходите, методите и инструментите за организация и управление на маркетинга в бизнес организациите.

6. Изследвана е връзката между еволюционното развитие на предприятието с моделите за неговия растеж, вкл. е направена приложна проверка на приложимите модели за растеж на отделното предприятие в конкретен сектор. На тази основа са предложени и специфични инструменти, обогатяващи методическите аспекти на организацията и управлението на икономическите системи:

- Разработена е методическа схема, апробирана е с данни от реални предприятия за оценка на конкурентоспособния им растеж. Потвърдени са получените резултати в еволюционното развитие на бизнес предприятието

и приложимостта на методите за оценка на бизнес растежа на предприятията.

- Предложена е методическа схема, която е апробирана в практиката чрез експертна оценка на методика за „социализация на предприятията“, основана на изграждане и прилагане на социална бизнес мрежа, съответстваща на технологиите на Индустрия 4.5 / Индустрия 5.0. Апробацията потвърждава необходимостта от преминаване към следващ етап в еволюцията на бизнес предприятията, която обхваща и стъпките, необходими за тази цел.
- Предложена е пътна карта за академично предприемачество, основан на социалните подходи за организация на социалните предприятия от Индустрия 5.0. Подходът е съобразен с изискванията на отворената споделена икономика, за извършване на прехода от реално бизнес предприятие към дигитално социално предприятие.

Публикациите, разглеждащи еволюцията на съвременното предприятие обхващат такива актуални приложни теми като: кръгова и зелена икономика, дигитализация на знанието и дигитализация на управлението; социални инструменти за организация и управление и пр.